

התעורר בגדישפחת הנשיא

קשר לכך מידע על משבר בחיי הנשיאין שלו. בסוף 1972 החלה הקואליציה לחפש מועמד לתפקיד הנשיא במקום ולמן שניר שהשלים שתי תקופות כהונה. הועלה שמו של נבון, שהיה אז בן 51. אופירה היתה בת 37. מצד אחד היה הפיתוי גדול, אך מצד שני חששו שני בני-הזוג התוססים שהם ייאלצו לוותר על הרבה דברים, כי תוצאה ממינוי אפשרי. הבחירה לא יצאה אל הפועל, ואופירה לא היתה צריכה ל"איים על בעלה כדי שלא ירוץ לתפקיד. ראשה ממשה לאז, גולדה מאיר, לא שכח זה לבנות את היותו בעבר חבר רפ"י. ר" הטילה וטו על הבחירה. כך נמנע משבר מישפחתי בבית נבון. לא עברו אלא חמש שנים ושוב הוזכר

עמה, הבת הבכורה של בני הזוג נבון, שיחקה בחצר והיתה די עצובה. מול צלם-הטלוויזיה, שצילם סרט-דיוקן של רעיית-הנשיא, היא הביעה את מורת רוחה מחייה בכלוב-הזכוכית ששמו מיסכך נשיא-ישראל, אמה, אופירה, נחמה או"ת: "עוד מעט נהיה אנשים רגילים". כאשר ראו צופי-הטלוויזיה הערבית את התוכנית פרופיל הגברת אופירה נבון ששודרה במוצאי השבת האחרונה, הם יכלו להבין הרבה יותר מה מתחלל בנפ"י של רעיית הנשיא. למרות שסרטה-טלוויזיה צולם לסירוגין במשך חודשים רבים, הוא לא שודר עתה במיקרה. בתוך זמן קצר אמור יצחק נבון להודיע אם הוא מתכוון לכהן כנשיא ב"תקופת-כהונה שניה, אם יודיע על פרישתו,

יצחק ואופירה נבון בשובה מסיפה אין פרטיות

שמו של נבון לתפקיד הבכיר ביותר. בי ראש הקואליציה אומנם עמד הליכוד, אך להתייצב כבד בבחירות מוקדמות, אם ייערכו כאלה בחודש אוקטובר הקרוב. אופירה והילדים לא נראו מרוצים מהבית שבו התגוררו בחמש השנים האחרונות — אך שאין עוררין על הצלחת יצחק ואופירה נבון. כל מי שמעיין בתולדות-חיייו של הנשיא הנוכחי יכול להבחין בעובדה מעניינת: ב" כל פעם ששמו הוזכר לתפקיד בכיר, מת

תחולל רעידת-אדמה בפוליטיקה הישראלית. נבון יחזור למיפגת-העבודה, ויוכל להתייצב כראש כבד בבחירות מוקדמות, אם ייערכו כאלה בחודש אוקטובר הקרוב. אופירה והילדים לא נראו מרוצים מהבית שבו התגוררו בחמש השנים האחרונות — אך שאין עוררין על הצלחת יצחק ואופירה נבון. כל מי שמעיין בתולדות-חיייו של הנשיא הנוכחי יכול להבחין בעובדה מעניינת: ב" כל פעם ששמו הוזכר לתפקיד בכיר, מת

החיילים וגד הפוליטיקאים

(המשך טעמוד 7)

כבר ביום הרביעי בשעות הבוקר והצהריים, אחרי מאורע מפתיע ש"קרה אחרי שנהרג באשיר ג'מאיל.

ראש אמ"ן נכח ביום השישי בצהריים ואחרי-צהריים בפגישה שהיתה בלישכתו של שרה-החן. הוא שוחח שם עם שרון. אין לדעת אם היו אנשים אחרים נוכחים בשיחה, אך מקום ברור שבעיקבות השיחה הזאת פנה עוזרו של שרון, אבי דודאי, אל סגן אלוף ראובן גיא וביקש

דרורי: אני הפסקתי אותם!

מחץ למחנות לדעת מה בדיוק מתרחש בתוכם. אם הם לא יכלו לדעת שמתרחש סכח, כיצד הם יכלו לדעת שהוא מפסיק? כאן צריך דרורי להטיל את האחריות כלפי מטה. אל המפקדים שבשטח. הם היו חייבים לעקוב אחרי ביצוע ההוראה שלו לפלאנגות.

דרורי, על-פי גירסתו, אינו יכול להחשב אחראי לכך שהרמטכ"ל החליט להתיר לפלאנגות להמשיך את שהייתם במחנות. הרמטכ"ל נמנה עם הדרג של מקבלי ההחלטות.

דרורי יכוד להניח כי יש בידו מידע רב יותר מזה המצוי בידו הרמטכ"ל, שכן הרמטכ"ל מקבל

אמיר דרורי

מידע גם מצינורות מודיעין וכו"ן שאינם מפנים את המידע שלהם לאזוף הפיקוד. אם מחלים ה"רמטכ"ל בשעות אחר-הצהריים של יום השישי להתיר לפלאנגות להשאיר במחנות — סימן שהוא יודע מה הוא עושה. דרורי הוא חייל. הוא צריך לציית לפקודה.

ירון: לא זורק אחריות!

הפלאנגות, המצויד במכשיר קשר, התקין האונה על מכשירי-הקשר של הפלאנגות. קצין-הקשר של הפלאנגות שהוצב בחפץ מסר ידיעות על 300 הרוגים, לוחמים ואזרחים פלסטינים. אחר-כך באה ידיעה על 120 הרוגים בלבד. בגלל השינויים הקיצוניים האלה ירון לא רואה בדיווחים ה"אלה ידיעות של ממש, אבל ביקש למרות זאת מקצין המודיעין של האוגדה האונה נוספת על זו הקיימת כבר, כדי לקבל דיווחים נוספים.

כמשך כל הייתה לא קיבל ירון חומר בדוק, ולכן לא היה סבור שהוא מוסמך לנקום בפעולה.

בשעות-הבוקר של יום השישי שמע ירון על כמה מעשים חריגים, אך לא על הרג או סכח. הוא דיווח על כך לאלוף הפיקוד, שהחליט להפסיק את פעולת הפלאנגות. אחרי-הצהריים התקיימה הפג"ש בנוכחות הרמטכ"ל עם ה"פלאנגות, וירון הבין מדבריו ה"רמטכ"ל שהפלאנגות יכולים להמ" שיד במחנות, לפעולות ניקוד ר"סריקה". הוא לא העלה על דעתו שאם מרשה חושש מטבח, הוא יכול להתיר לפלאנגות להשאיר במחנות. אם היו לו חששות ע"ד שלב זה — הם נגזזו.

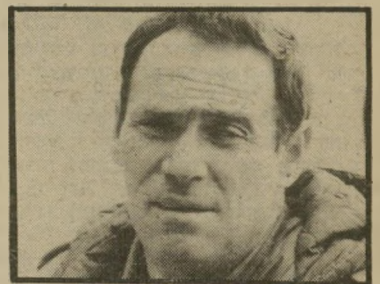
הוא לא התיר לכוחות נוספים של הפ"לאנגות להיכנס למחנות, אלא רק לבר"דים, המחלפים אחרים. ירון הניח שהם נכנסים לסייע טעבודות הפיג"ו הסריקה. בדומה לאלוף-הפיקוד, גם קרה-הגנה של ירון מתבסס על כך שהוא חייל המבצע פקודות. הוא הניח שבידי הממונים עליו יש מידע רב מזה המצוי בידו, ולכן אינו רשאי להתערב בפקודותיהם, כל עוד לא ברור לו לחלוטין כי אמנם מתבצע סכח במחנות. דבר זה — שהתרחש טבח במחנות — טוען ירון, נודע לו רק יומיים אחרי מעשה.

היה המפקד בפועל של המילחמה בלבנון, שהתמקדה באמצע ספטמבר באיר זור העיר ביירות. תחת פיקודו פעלה ה"אוגדה של ירון, שביצעה את הפקודה לה"כנס למערב-ביירות. זאת היתה פקודה של הדרג המדיני. דרורי לא היה שותף לקבל"תה. יתרה מזו: דרורי לא רק שלא היה שותף לתחלטה להכניס את הפלאנגות למחנות-הפליטים, אלא שהוא אף לא רצה בכך, ולא האמין בטיב פעולתן של הפ"לאנגות.

הסעם לכך אמנם לא היה החשש שהם יבצעו מעשי טבח, אלא והירותם היתרה מפני פעולות קרביות של ממש. משום כן אין להטיל עליו את האחריות להכנסת הפלאנגות למערב ביירות. זהו, בעיקרו, הקו הראשון של התנגדה של אלוף-הפיקוד. הקו השני אומר: "די היה ל"אזוף-הפיקוד בידועות מרומזות, בחלקי שמדעות ו"זימומים" כדי לקבל עדידות עצמו החלטה חש"ר כה: להפסיק את פעולת הפלאנגות. די היה לו בחשש שמא מת"כצעים שם מקשים חריגים ו"הגז"מות", כדי שהוא ישים לכך קץ.

מכיון שהוא המפקד בשטח, הוא אינו יכול לקבל החלטה שיש לה משמעויות מדיניות, ולהורות על הוצאת הפלאנגות מהמחנות. הפלאנגות, על-פי גירסתו של דרורי, אינן תחת פיקודו של צה"ל. לכן צה"ל אינו יכול לתת להן הוראות, אלא רק הדרג המדיני של ישראל, לכן הוא מורה רק להפסיק את פעולת הפלאנגות. השאלה העולה בנקודה זאת היא, איזה סיקוח יכול היה להיות לדרורי, אם אמנם מתבצעת ההוראה שלו? על פי כל העדויות לא יכולים היו חיילי צה"ל שישבו

מפקד האוגדה, קצין צנחנים וח"ר ראשי עמוס ירון, היה האיש הקרוב ביותר מבחינת שלשלת-הפיקוד אל הפ"לאנגות. הוא העיד לפני הוועדה בשלב הראשון, ופרקליטו שיגר תזכיר בשלב השני, והסתפק בכך. הרושם הוא שירון דיבר בצורה גלויה

עמוס ירון

ביותר ולא ניסה להסתיר דבר. ירון פיקד על כניסת צה"ל למערב ביירות. מלבד פעולת הפלאנגות, היה טרוד בעניינים רבים אחרים. הוא חייל המבצע פקודות. לא הוא החליט להכניס את הפלאנגות. אחי"ר שקיבל את הפקודה להתיר להם להיכ"ר נס למחנות, הוא ביצע אותה כלשונה, אך נקט, על-פי גירסתו, באמצעי-ההירוח.

הלחימה של הפלאנגות אמורה היתה להתבצע בלילה ולכן היא קשה במיוחד. האימון שלהם שונה מזה של צה"ל, וכן גם צורת הלחימה. במחנות-הפליטים, על-פי המידע שאותו מסרו לירון, היו לוח"מים פלסטינים רבים. משום כך היתה דרורי שה הוזהרות המיוחדת. הוא הזהיר את הפלאנגות לבל יירו בנשים, בילדים ובמ"רימ"ידיים. ירון נקט באמצעי-ההירוח נ"ר: הוא הושיב בחפ"ק שלו קצין של